

Mikkel Munk Quist Andersen

Socioøkonomisk udgiftsbehov i Halsnæs Kommune

Området for udsatte børn og unge

*Socioøkonomisk udgiftsbehov i Halsnæs Kommune – Området
for udsatte børn og unge*

Publikationen kan hentes på www.kora.dk

© KORA og forfatterne, 2017

Mindre uddrag, herunder figurer, tabeller og citater, er tilladt med tydelig kildeangivelse. Skrifter, der omtaler, anmelder, citerer eller henviser til nærværende, bedes sendt til KORA.

© Omslag: Mega Design og Monokrom

Udgiver: KORA
ISBN: 978-87-999822-2-6
Projekt: 11360

KORA
Det Nationale Institut for
Kommuners og Regioners Analyse og Forskning

KORA er en uafhængig statslig institution, hvis formål er at fremme kvalitetsudvikling samt bedre ressourceanvendelse og styring i den offentlige sektor.

**Det Nationale Institut
for Kommuners og Regioners
Analyse og Forskning**

Købmagergade 22
1150 København K
E-mail: kora@kora.dk
Telefon: 444 555 00

Indhold

Resumé	4
1 Formål.....	6
2 Metode og data.....	7
2.1 Metode	7
2.2 Population.....	7
2.3 Variable i analysen	7
3 Relativt udgiftsbehov	10
4 Vurdering af visitationspraksis	12
Bilag 1 Følsomhedsberegning	14
Bilag 2 Oversigt over signifikante variable og retning.....	15
Bilag 3 Typer af foranstaltninger i analysen	17

Resumé

Halsnæs Kommune har bedt KORA om at gennemføre en analyse af kommunens socioøkonomiske udgiftsbehov på området for udsatte børn og unge. Det socioøkonomiske udgiftsbehov beregnes som det forventede foranstaltningsbehov på baggrund af en statistisk model, som tager højde for den statistiske sammenhæng, der er mellem børns demografiske, socioøkonomiske og sundhedsrelaterede forhold og deres sandsynlighed for at modtage en social foranstaltning. Det forventede foranstaltningsbehov er en indikator for kommunens socioøkonomiske udgiftsbehov, fordi sociale foranstaltninger udgør de primære udgiftsdrivende aktiviteter på området. Den statistiske model er baseret på registerdata for alle 0-17-årige i Danmark i 2015.

Det er vigtigt at pointere, at det forventede foranstaltningsbehov er relativt i den forstand, at det er baseret på den faktiske sammenhæng mellem børnenes karakteristika og brugen af sociale foranstaltninger i Danmark i 2015. Modellen kan med andre ord ikke sige noget om, hvorvidt der ud fra fx et fagligt kriterium er behov for, at en større eller mindre andel børn modtager en social foranstaltning, men kun noget om Halsnæs Kommunes placering i forhold til hele landet.

Resultaterne viser, at vi ud fra modellen vil forvente, at 2,58 % af børnene i Halsnæs Kommune modtager individrettede, sociale foranstaltninger, såfremt kommunen i øvrigt har en landsgennemsnitlig visitationspraksis. På landsplan er andelen 2,28 %. Dermed har Halsnæs Kommune et relativt udgiftsbehov, der ligger ca. 13 % over landsgennemsnittet i 2015.

I praksis visiterer kommunen 2,79 % af sine børn til individrettede foranstaltninger. Når der tages højde for børnenes baggrundsforhold, visiterer kommunen dermed ca. 8 % flere børn i 2015, end man skulle forvente ud fra en landsgennemsnitlig visitationspraksis. Det er væsentligt at nævne, at dette resultat skal tolkes med varsomhed, da det er følsomt over for fejlregistreringer i kommunernes indberetninger af antallet af foranstaltningsmodtagere til Danmarks Statistik. Særligt vil eventuelle fejlregistreringer i Halsnæs Kommune have stor indvirkning på resultatet. Det gælder dog ikke for beregningen af det relative udgiftsbehov, som er upåvirket af eventuelle fejlregistreringer.

Resultaterne viser desuden, at hvis vi kun fokuserer på anbringelser, som er de dyreste og mest indgribende typer af sociale foranstaltninger, vil vi ud fra modellen forvente, at 1,22 % af børnene i Halsnæs Kommune er anbragt. På landsplan er andelen 1,10 %. Det giver et relativt udgiftsbehov i Halsnæs Kommune, som er ca. 11 % over landsgennemsnittet i 2015.

Det relative udgiftsbehov er således næsten det samme, uanset om vi ser på alle individrettede foranstaltninger eller kun anbringelser.

Anderledes forholder det sig med kommunens visitationspraksis. Halsnæs Kommune anbringer i praksis 1,55 % af børnene. Det betyder, at kommunen anbringer ca. 27 % flere børn i 2015, end man skulle forvente ud fra modellen. Det er dermed primært i forhold til anbringelser, at kommunens visitationspraksis afviger fra den landsgennemsnitlige. Dette resultat skal også tolkes med varsomhed, da det ligeledes er følsomt over for eventuelle fejlregistreringer.

1 Formål

Formålet med dette notat er at beregne det socioøkonomiske udgiftsbehov på området for udsatte børn og unge i Halsnæs Kommune. Det socioøkonomiske udgiftsbehov beregnes som det forventede foranstaltningsbehov på baggrund af en statistisk model, som tager højde for den statistiske sammenhæng, der er mellem børnenes demografiske, socioøkonomiske og sundhedsrelaterede forhold og deres sandsynlighed for at modtage en social foranstaltning. Det forventede foranstaltningsbehov vil være en indikator for kommunens socioøkonomiske udgiftsbehov, fordi sociale foranstaltninger udgør de primære udgiftsdrivende aktiviteter på området.

Første skridt i analysen er estimeringen af den statistiske model, som viser sammenhængen mellem de demografiske, socioøkonomiske og sundhedsrelaterede karakteristika for børnene og sandsynligheden for, at det enkelte barn modtager en social foranstaltning. Den statistiske model er baseret på registerdata for alle 0-17-årige i Danmark og afspejler således den gennemsnitlige visitationspraksis på landsplan.

Modellen anvendes dernæst på Halsnæs Kommune til at beregne hver enkelt barns sandsynlighed for at modtage en social foranstaltning, givet deres forskellige karakteristika. Disse sandsynligheder sammenfattes efterfølgende til en forventning om, hvor stor en samlet andel af kommunens børn der vil modtage en social foranstaltning, hvis kommunen følger den lands gennemsnitlige visitationspraksis. Dette tal udtrykker det forventede foranstaltningsbehov for kommunen.

Behovet sammenstilles til sidst med to andre tal for at skabe relevant økonomisk styringsinformation. Dels holdes behovet op imod det forventede foranstaltningsbehov på landsplan. Herved fås et udtryk for Halsnæs Kommunes relative udgiftsbehov. Dels sammenlignes behovet med kommunens faktiske andel modtagere af sociale foranstaltninger. Herved fås et indblik i kommunens visitationspraksis.

2 Metode og data

2.1 Metode

Beregningen af det forventede foranstaltningsbehov tager udgangspunkt i en statistisk analyse, som estimerer sammenhængen mellem på den ene side en række socioøkonomiske, demografiske og sundhedsrelaterede variable vedrørende alle 0-17-årige børn, og på den anden side oplysninger om, hvorvidt børnene modtager sociale foranstaltninger. Der anvendes en statistisk model (binær logit), som tager højde for den særlige struktur i data, hvor den afhængige variabel kun kan antage to gensidigt udelukkende værdier (modtager af en social foranstaltning eller ej).

Når vi anvender den statistiske model på populationen af børn i Halsnæs Kommune, får vi hvert barns sandsynlighed for at modtage en social foranstaltning under antagelse af, at visitationspraksis er den samme i Halsnæs Kommune som på landsplan. Det skyldes, at modellen er beregnet på baggrund af alle danske børn. De estimerede sandsynligheder blandt børnene i Halsnæs Kommune påvirkes dermed ikke af den faktiske visitationspraksis i kommunen, da det alene er børnenes socioøkonomiske baggrund, der er udslagsgivende for sandsynligheden for at modtage en social foranstaltning. Herefter kan det beregnes, hvor stor en andel af børnene i Halsnæs Kommune der *forventes* at modtage sociale foranstaltninger. Det uddybes i kapitel 3 og 4 om det relative udgiftsbehov henholdsvis vurdering af visitationspraksis.

2.2 Population

KORA har som forskningsinstitution adgang til Danmarks Statistiks forskerordning, hvor det er muligt at arbejde med data helt ned på individniveau. Konkret betyder det, at det socioøkonomisk betingede foranstaltningsbehov er beregnet på det lavest mulige analyseniveau. For hver enkelt barn i Danmark knytter KORA gennem forskerordningen oplysninger sammen om barnet og dets forældre. Det gør det muligt at beregne den relative betydning af hvert enkelt forhold, samtidig med at der tages højde for alle øvrige betydende forhold i modellen.

Beregningen af den statistiske model er baseret på individdata fra Danmarks Statistik. Modellen er beregnet på baggrund af oplysninger om alle Danmarks 0-17-årige og deres forældre i året 2015.

Børnene i Halsnæs Kommune er i analysen afgrænset til alle børn, som kommunen har betalingsforpligtelser over for. Foruden børn bosiddende i Halsnæs omfatter det børn, som er anbragt uden for kommunen, og hvor Halsnæs Kommune har betalingsansvaret. Omvendt indgår der ikke børn, som er anbragt af en anden kommune i Halsnæs Kommune.

2.3 Variable i analysen

Den afhængige variabel i analysen er en oplysning om, hvorvidt det enkelte barn modtager en social foranstaltning. Oplysninger om, hvilke børn der modtager sociale foranstaltninger, stammer fra registerdata indberettet af kommunerne til Danmarks Statistik.

Sociale foranstaltninger defineres i analysen på to måder. Dels som alle individrettede foranstaltninger, dvs. både forebyggende, individrettede foranstaltninger og anbringelser uden for hjemmet, dels kun som anbringelser. Der ses bort fra familierettede foranstaltninger, da vi vurderer, at antallet af familierettede foranstaltninger er opgjort upræcist. Danmarks Statistiks

opgørelse af familierettede foranstaltninger er relativt ny (2014), og det tager erfaringsmæssigt nogle år, før kommunernes indberetninger bliver tilstrækkeligt retvisende. For eksempel oplever nogle kommuner relativt store spring i antallet af familierettede foranstaltninger fra 2014 til 2015. Det gælder bl.a. Halsnæs Kommune. I Bilag 1 indgår en følsomhedsberegning, hvor den afhængige variabel udvides til at inkludere familierettede foranstaltninger. Derudover fremgår i Bilag 3 en oversigt over de foranstaltningstyper, herunder lovgrundlag, som er medtaget under de forskellige definitioner af sociale foranstaltninger i analysen.

De øvrige data om børnene og deres forældre er indhentet fra en række forskellige registre hos Danmarks Statistik. Boksen nedenfor indeholder en oversigt over de forklarende variable, som indgår i analyserne. Variablene betegnes under ét i notatet som *socioøkonomiske baggrundsforhold*.

Boks 1: Forklarende variable

Variable vedrørende barnet:

Barnets køn

Barnets alder

Barnets oprindelsesland

Barnet havde lav fødselsvægt (<2.500 g)

Barnets gennemsnitlige antal indlæggelser inden for de seneste fem år

Barnets gennemsnitlige antal kontakter med alment praktiserende læge inden for de seneste fem år

Barnet har haft kontakt med en speciallæge inden for de seneste fem år¹

Variable vedrørende barnets familie:

Barnets forældre er samboende

Barnets mor og/eller far er død

Moderen og/eller faderen er ukendt²

Variable vedrørende forældrene²:

Moderens og faderens alder ved barnets fødsel

Moderen og/eller faderen er skilt eller blevet enke/enkemand inden for de seneste fem år

Moderens og faderens alderskorrigerede indkomst (gennemsnit af de seneste fem år)

Moderens og faderens alderskorrigerede uddannelsesniveau (gennemsnit af de seneste fem år)

Moderens og faderens dominerende beskæftigelsesstatus inden for de seneste fem år

Moderens og faderens alderskorrigerede jobprestige (gennemsnit af de seneste fem år)

Moderens og faderens gennemsnitlige antal kontakter med alment praktiserende læge inden for de seneste fem år

Moderen og/eller faderen har haft kontakt med psykiatrien inden for de seneste fem år

Moderen og/eller faderen har haft kontakt med en speciallæge inden for de seneste fem år¹

Moderen og/eller faderen har haft kontakt med en tandlæge inden for de seneste fem år

Moderens og faderens gennemsnitlige antal indlæggelser inden for de seneste fem år

Moderen og/eller faderen er sigtet for overtrædelse af straffeloven inden for de seneste fem år

Note: ¹) Ekskl. kontakt til en psykiater. ²) Der er kodet én separat variabel for moderen og én for faderen.

Enkelte variable fortjener indledningsvis en nærmere uddybning.

For flere af variabelenes vedkommende inddrager vi oplysninger om børnene og/eller forældrene fem år tilbage i tiden. På den måde bygger variablene ikke kun på oplysninger om hændelser mv., som finder sted i 2015, men også på hændelser, som finder sted i tiden op til 2015.

Variablen for forældrenes jobprestige angiver den socioøkonomiske status, som knytter sig til forældrenes stillingsbetegnelser. Jobprestigen er opgjort i henhold til internationale standarder og bygger på den såkaldte ISEI-score (International Standard Classification of Occupations).

Variablene for både forældrenes indkomstniveau, uddannelsesniveau og jobprestige er alderskorrigerede. Alderskorrektionen består i, at forældrenes niveau på variablene udtrykker, hvor meget forældrene ligger over eller under det forventede niveau for deres aldersgruppe. Dermed tages der højde for, at forældre med højere alder typisk vil være højere uddannet samt have højere indkomst og jobprestige end yngre forældre.

I Bilag 2 fremgår desuden en oversigt over de forklarende variables fortegn og signifikans i analyserne af alle individrettede foranstaltninger henholdsvis anbringelser. Bilaget viser, at der kun er få forskelle mellem modellerne angående variabelenes fortegn og signifikans¹.

---

¹ I princippet er der ikke nogen statistisk usikkerhed, da modellerne er baseret på alle børn i Danmark. Vi har dog alligevel valgt at anføre den statistiske usikkerhed knyttet til de enkelte variable, da man kan argumentere for, at det er relevant med signifikanstest i ikke-stikprøve situationer. I forhold til de to hovedmodellers forklaringskraft kan det oplyses, at Pseudo-R² (McFadden) er imellem 0,316-0,370. Det indikerer ifølge McFadden glimrende modelfit.

3 Relativt udgiftsbehov

I det følgende beregnes det relative udgiftsbehov i Halsnæs Kommune ud fra den statistiske model, som er beskrevet i kapitel 2. Modellen er, som omtalt, udledt på baggrund af de nyeste tilgængelige data for 2015. Modellen estimerer sammenhængen mellem på den ene side en række socioøkonomiske variable vedrørende børnene og på den anden side oplysninger om, hvorvidt børnene modtager en social foranstaltning. På den måde opnår vi en række vægte, som angiver de enkelte variables betydning for, om et barn modtager en social foranstaltning i 2015.

Når vi anvender vægtene fra denne model på hver enkelt barn i Halsnæs Kommune, kan vi beregne de enkelte børns sandsynlighed for at modtage en social foranstaltning, givet børnenes karakteristika og en forudsætning om, at kommunen følger en landsgennemsnitlig visitationspraksis. Den beregnede sandsynlighed for hvert enkelt barn vil alene afhænge af barnets karakteristika og dermed være upåvirket af, om barnet rent faktisk er eller har været modtager af en social foranstaltning². Disse beregninger kan efterfølgende sammenfattes (via et gennemsnit) til en forventning om, hvor stor en samlet andel af kommunens børn, der vil modtage en social foranstaltning, hvis kommunen følger den landsgennemsnitlige visitationspraksis. Dette tal udtrykker det forventede foranstaltningsbehov for kommunen.

Den forventede andel blandt børnene er samtidig et udtryk for kommunens socioøkonomiske udgiftsbehov på området for udsatte børn og unge, idet de individforhold, som driver den forventede andel modtagere, også må forventes at drive udgifterne på området. Den forventede andel modtagere af sociale foranstaltninger i Halsnæs Kommune kan samtidig holdes op imod med den forventede andel modtagere på landsplan. Herved fås et udtryk for kommunens relative udgiftsbehov.

Tabel 3.1 nedenfor viser den forventede andel modtagere af *individrettede foranstaltninger* i Halsnæs Kommune og hele landet samt de to andele sat i forhold til hinanden (dvs. det relative udgiftsbehov). Individrettede foranstaltninger henviser til forebyggende foranstaltninger (ekskl. familierettede) og anbringelser uden for hjemmet (se mere i Bilag 3).

Tabel 3.1 Forventet andel modtagere af individrettede foranstaltninger i Halsnæs Kommune og hele landet, 2015

Population	Forventet andel	Forventet andel, indeks (indeks 100 = hele landet)
Halsnæs Kommune	2,58 %	113
Hele landet	2,28 %	100

Kilde: KORAs beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Det fremgår af tabellen, at vi ud fra modellen vil forvente, at 2,58 % af børnene i Halsnæs Kommune modtager individrettede foranstaltninger i 2015, såfremt kommunen i øvrigt har en landsgennemsnitlig visitationspraksis. Andelen på landsplan er 2,28 %. Desuden fremgår det, at Halsnæs Kommune har et udgiftsbehov, der ligger ca. 13 % (indeks 113) over landsgennemsnittet i 2015.

² Dermed betyder eventuelle fejlregistreringer af antallet af foranstaltningsmodtagere i Halsnæs Kommune hos Danmarks Statistik ikke noget for beregningen af det relative udgiftsbehov, da det relative udgiftsbehov alene forholder sig til andelen af børn, der kan forventes at modtage en foranstaltning ud fra deres baggrundskarakteristika.

Tabel 3.2 nedenfor viser de samme beregninger som i tabellen ovenfor, men fokus er nu på *anbringelser uden for hjemmet* (se mere i Bilag 3). Anbringelser må forventes kun at blive bragt i spil over for særligt udsatte børn og unge, da det er de dyreste og mest indgribende typer af sociale foranstaltninger. Det er derfor interessant at vide, hvordan resultaterne ser ud for disse foranstaltningstyper.

Tabel 3.2 Forventet andel anbragte i Halsnæs Kommune og hele landet, 2015

Population	Forventet andel	Forventet andel, indeks (indeks 100 = hele landet)
Halsnæs Kommune	1,22 %	111
Hele landet	1,10 %	100

Kilde: KORAs beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Det fremgår af tabellen, at vi ud fra modellen vil forvente, at 1,22 % af børnene i Halsnæs Kommune er anbragte i 2015, såfremt kommunen i øvrigt har en landsgennemsnitlig visitationspraksis. Andelen på landsplan er 1,10 %. Desuden fremgår det, at Halsnæs Kommune har et udgiftsbehov, der ligger ca. 11 % (indeks 111) over landsgennemsnittet i 2015. Det relative udgiftsbehov er således næsten det samme, uanset om vi ser på alle individrettede foranstaltninger eller kun anbringelser.

Det er vigtigt at pointere, at de estimerede andele for sociale foranstaltninger er relative i den forstand, at de er baseret på den faktiske sammenhæng mellem børnenes baggrund og brugen af sociale foranstaltninger i Danmark i 2015. Modellen kan med andre ord ikke sige noget om, hvorvidt der ud fra fx et fagligt kriterium er behov for, at en større eller mindre andel børn modtager en social foranstaltning, men kun noget om Halsnæs Kommunes placering i forhold til hele landet.

4 Vurdering af visitationspraksis

I det følgende sammenholdes den forventede andel modtagere af sociale foranstaltninger i Halsnæs Kommune med den faktiske andel modtagere i kommunen i 2015. Formålet med analysen er at vurdere Halsnæs Kommunes visitationspraksis.

På landsplan vil den forventede andel modtagere pr. definition svare til den faktiske, men på kommuneniveau kan variation i den lokale visitationspraksis give afvigelser mellem de forventede og faktiske andele. Nogle kommuner vil visitere flere børn til sociale foranstaltninger end forventet ved en landsgennemsnitlig visitationspraksis og ud fra kommunernes socioøkonomiske børnesammensætninger, mens andre vil visitere færre børn end forventet.

Tabel 4.1 nedenfor viser den faktiske og forventede andel modtagere af *individrettede foranstaltninger* i Halsnæs Kommune og i hele landet samt de to andele sat i forhold til hinanden (dvs. kommunens visitationspraksis). Som tidligere omtalt inkluderer individrettede foranstaltninger både individrettede, forebyggende foranstaltninger og anbringelser uden for hjemmet (se mere i Bilag 3).

Tabel 4.1 Faktisk og forventet andel modtagere af individrettede foranstaltninger i Halsnæs Kommune og hele landet, 2015

Population	Faktisk andel	Forventet andel	Faktisk, indeks (indeks 100 = forventet andel)
Halsnæs Kommune	2,79	2,58	108
Hele landet	2,28	2,28	100

Kilde: KORAs beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Det fremgår af tabellen ovenfor, at den faktiske andel modtagere af individrettede foranstaltninger i Halsnæs Kommune er 2,79 %³, hvilket er højere end den forventede andel på 2,58 %. Indekstallet på 108 for visitationspraksis udtrykker, at Halsnæs Kommune i 2015 visiterer ca. 8 % flere børn til individrettede foranstaltninger, end man skulle forvente ud fra børnenes socioøkonomiske baggrund og under antagelse af en landsgennemsnitlig visitationspraksis.

Tabel 4.2 nedenfor gentager de samme beregninger som i tabellen ovenfor, men fokus er nu på *anbringelser uden for hjemmet* (se mere i Bilag 3). Anbringelser må som tidligere nævnt forventes kun at blive bragt i spil over for særligt udsatte børn og unge.

Tabel 4.2 Faktisk og forventet andel anbragte i Halsnæs Kommune og hele landet. 2015

Population	Faktisk andel	Forventet andel	Faktisk, indeks (indeks 100 = forventet andel)
Halsnæs Kommune	1,55	1,22	127
Hele landet	1,10	1,10	100

Kilde: KORAs beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Tabellen ovenfor viser, at den faktiske andel modtagere af individrettede foranstaltninger i Halsnæs Kommune er 1,55 %⁴, hvilket er højere end den forventede andel på 1,22 %. Dermed anbringer Halsnæs Kommune i 2015 ca. 27 % (indeks 127) flere børn, end man skulle forvente

³ Det svarer til 175 forskellige børn, der i løbet af 2015 modtager en individrettet foranstaltning.

⁴ Det svarer til 97 forskellige børn, der i løbet af 2015 er anbragt.

ud fra børnenes socioøkonomisk profil og under antagelse af en landsgennemsnitlig visitationspraksis. Det er dermed primært i forhold til anbringelser, at kommunens visitationspraksis afviger fra den landsgennemsnitlige, da det tilsvarende tal i forhold til alle individrettede foranstaltninger, som omtalt ovenfor, er 8 % flere børn end forventet.

Det er væsentligt at nævne, at KORA via andre projekter⁵ har erfaret, at Danmarks Statistiks registerdata på området for udsatte børn og unge ikke i alle tilfælde stemmer overens med kommunernes egne opgørelser over antallet af foranstaltningsmodtagere. Diskrepansen indebærer, at de fleste kommuner vil opleve, at de visiterer flere børn til sociale foranstaltninger end angivet i Danmarks Statistiks registre. Dette problem er størst i forbindelse med de forebyggende foranstaltninger, men det findes også i forhold til anbringelser. Konsekvensen er, at ovenstående resultater om visitationspraksis skal tolkes med varsomhed. Særligt vil eventuelle fejlregistreringer i Halsnæs Kommune have stor indvirkning på resultatet.

---

⁵ Se fx Kollin, Marianne Schøler, Hans Skov Kloppenborg og Jacob Seier Petersen (2017): "Kobling af udgifter og aktiviteter på det specialiserede børneområde – Analyse af udfordringer og anbefalinger til forbedring af datagrundlaget", KORA: København, og Kloppenborg, Hans Skov og Steffen Kruse Juul Krahn (2017): "Udgifter, brugere og enhedsudgifter på det specialiserede børneområde – En analyse af kommunerne i Region Sjælland, 2013-2015", KORA: København.

Bilag 1 Følsomhedsberegning

I det følgende tester vi resultaternes følsomhed. Det gøres ved at estimere det relative udgiftsbehov og visitationspraksis i en model, hvor afgrænsningen af sociale foranstaltninger udvides til at indbefatte *familierettede foranstaltninger*. Det vil sige, at vi ser på alle typer af sociale foranstaltninger (se mere i Bilag 3). De familierettede foranstaltninger er som omtalt i afsnit 2.3 udeladt i hovedanalyserne, da der kan være problemer med datakvaliteten. Resultaterne inkl. familierettede foranstaltninger sammenholdes nedenfor med resultaterne foretaget på baggrund af hovedmodellerne (se kapitel 3 og 4). Formålet er at undersøge, om det relative udgiftsbehov og vurdering af visitationspraksis er væsentligt anderledes end i hovedmodellerne.

Bilagstabel 1.1 nedenfor sammenfatter det relative udgiftsbehov og visitationspraksis i Halsnæs Kommune baseret på de forskellige modeller.

Bilagstabel 1.1 Relativt udgiftsbehov og visitationspraksis i Halsnæs Kommune i forskellige modeller, 2015

Model	Relativt udgiftsbehov, indeks (indeks 100 = hele landet)	Visitationspraksis, indeks (indeks 100 = forventet andel)
Individrettede foranstaltninger	113	108
Anbringelser uden for hjemmet	111	127
Individ- og familierettede foranstaltninger	112	104

Kilde: KORAs beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Billedet i forhold til det relative udgiftsbehov er, at den alternative model med familierettede foranstaltninger giver resultater⁶, som ligger meget tæt på resultaterne i hovedmodellerne. Således er det relative udgiftsbehov ca. 12 % større (indeks 112) end på landsplan, hvilket placerer behovet midt imellem de relative udgiftsbehov beregnet i de to hovedmodeller. Konkret er det relative udgiftsbehov i den alternative model 1 procentpoint mindre end i modellen for individrettede foranstaltninger, mens det er 1 procentpoint større end i modellen for anbringelser uden for hjemmet.

Lidt større betydning har den alternative model for vurderingen af visitationspraksis⁷. I den alternative model visiterer Halsnæs Kommune også flere børn til sociale foranstaltninger end forventet. Men afvigelsen fra den landsgennemsnitlige visitationspraksis er mindre udtalt, da der kun visiteres ca. 4 % (indeks 104) flere børn end forventet ud fra børnenes socioøkonomiske sammensætning og under antagelse af en landsgennemsnitlig visitationspraksis. I de to andre modeller er afvigelserne på ca. 8 % (indeks 108) i modellen for individrettede foranstaltninger henholdsvis ca. 27 % (indeks 127) i modellen for anbringelser uden for hjemmet. Som omtalt i kapitel 4 skal resultaterne om visitationspraksis tolkes med varsomhed, da de er følsomme overfor fejlregistreringer af antallet af foranstaltningsmodtagere hos Danmarks Statistik. Det gælder i særlig grad familierettede foranstaltninger, som vi netop har fravalgt i hovedanalysen, da der kan være problemer med datakvaliteten.

Samlet kan det konkluderes, at den alternative model med familierettede foranstaltninger ikke ændrer væsentligt på resultaterne.

⁶ Vi vil ud fra den alternative model med familierettede foranstaltninger forvente, at 5,02 % af børnene i Halsnæs Kommune modtager individ- eller familierettede foranstaltninger. Andelen på landsplan er 4,48 %.

⁷ Den faktiske andel modtagere af individ- eller familierettede foranstaltninger i Halsnæs Kommune er 5,21 %, hvilket er højere end den forventede andel på 5,02 %. Den faktiske andel svarer til 327 forskellige børn, der i løbet af 2015 modtager en individ- eller familierettet foranstaltning.

Bilag 2 Oversigt over signifikante variable og retning

I Bilagstabel 2.1 nedenfor vises en oversigt over de uafhængige variable, der indgår i den statistiske model. Resultaterne er vist både i forhold til afgrænsningen af sociale foranstaltninger til *individrettede foranstaltninger* og kun til *anbringelser*. Af tabellen fremgår det, hvilke variable der har en statistisk signifikant betydning for børnenes sandsynlighed for at få en foranstaltning. Derudover fremgår det af tabellen, om variablene påvirker sandsynligheden i opadgående eller nedadgående retning.

Bilagstabel 2.1 Oversigt over variable i den statistiske model. Fortegn og signifikansniveau

Gruppe	Variabel	Individrettet		Anbringelse	
		Fortegn	Signifikansniveau	Fortegn	Signifikansniveau
Barnet	Barnets køn (pige)	-	***	-	***
	Barnets alder	+	***	+	***
	Barnets oprindelsesland (ikke-vestlig oprindelse)	-	***	-	***
	Barnet havde lav fødselsvægt (<2.500 g)	+	***	+	***
	Barnets gennemsnitlige antal kontakter med alment praktiserende læge	+	***	+	***
	Barnet har haft kontakt med en speciallæge	+	***	+	***
	Barnets gennemsnitlige antal indlæggelser	+	***	+	***
Barnets familie	Barnets forældre er samboende	-	***	-	***
	Mindst én af forældrene er døde	+	***	+	***
	Moderen er ukendt			+	**
	Faderen er ukendt	+	***	+	***
Barnets forældre	Moderens alder ved barnets fødsel (ref. kategori = "25-34 år")				
	20 år eller yngre	+	***	+	***
	21-24 år	+	***	+	***
	35-38 år			-	***
	39 år eller ældre	+	**		
	Faderens alder ved barnets fødsel (ref. kategori = "27-36 år")				
	22 år eller yngre	+	***	+	***
	23-26 år	+	*	+	*
	37-41 år	+	***	+	**
	42 år eller ældre	+	***	+	***
	Moderens alderskorrigerede uddannelsesniveau	-	***	-	***
	Faderens alderskorrigerede uddannelsesniveau	-	***	-	***
	Moderens beskæftigelsesstatus (ref. kategori = "Lønmodtager")				
	Selvstændig	-	***	-	***
	Topleder	-	***		
	Ledig	+	***	+	***
	Førtidspension	+	***	+	***
	Kontanthjælpsmodtager	+	***	+	***
	Øvrige	+	***		
	Faderens beskæftigelsesstatus (ref. kategori = "Lønmodtager")				
	Selvstændig	-	***	-	***
Topleder	-	*			
Ledig	+	***	+	***	
Førtidspension	+	***	+	***	
Kontanthjælpsmodtager	+	***	+	***	
Øvrig	+	***	+	***	
Moderens alderskorrigerede jobprestige	-	*	+	*	

Gruppe	Variabel	Individrettet		Anbringelse	
		Fortegn	Signifikans-niveau	Fortegn	Signifikans-niveau
	Faderens alderskorrigerede jobprestige	-	***	-	**
	Moderens alderskorrigerede indkomst (ref. kategori = "-10.000 til 10.000")				
	Under -150.000	+	**	+	***
	-150.000 til -50.000	+	***	+	***
	-50.000 til -10.000	+	**	+	***
	10.000 til 50.000	-	***	-	***
	50.000 til 150.000	-	***	-	**
	150.000 til 250.000	-	***	-	**
	Mere end 250.000				
	Faderens alderskorrigerede indkomst (ref. kategori = "-10.000 til 10.000")				
	Under -150.000	+	***	+	***
	-150.000 til -50.000	+	***	+	***
	-50.000 til -10.000	+	***	+	**
	10.000 til 50.000				
	50.000 til 150.000	-	*	-	**
	150.000 til 250.000				
	Mere end 250.000				
	Moderens gennemsnitlige antal kontakter med alment praktiserende læge				
	Faderens gennemsnitlige antal kontakter med alment praktiserende læge	+	*		
	Moderen har haft kontakt med en speciallæge	-	***	-	***
	Faderen har haft kontakt med en speciallæge	-	***	-	***
	Moderen har haft kontakt med en tandlæge	-	***	-	***
	Faderen har haft kontakt med en tandlæge	-	***	-	***
	Moderens gennemsnitlige antal indlæggelser	+	***	+	***
	Faderens gennemsnitlige antal indlæggelser	+	**	+	*
	Moderen har haft kontakt med psykiatrien	+	***	+	***
	Faderen har haft kontakt med psykiatrien	+	***	+	***
	Moderen er hverken blevet skilt eller enke i perioden	-	***	-	***
	Faderen er hverken blevet skilt eller enkemand i perioden				
	Moderen sigtet for mindre alvorlig straffelovsovertrædelse	+	***	+	***
	Moderen sigtet for alvorlig straffelovsovertrædelse	+	***	+	***
	Moderen sigtet for personfarlig straffelovsovertrædelse	+	***	+	***
	Faderen sigtet for mindre alvorlig straffelovsovertrædelse	+	***	+	**
	Faderen sigtet for alvorlig straffelovsovertrædelse	+	***	+	***
	Faderen sigtet for personfarlig straffelovsovertrædelse	+	***	+	***

Note: Modellerne er beregnet for alle 0-17-årige børn i Danmark i 2015. N = 1.238.587, Pseudo-R² = 0,316 (individrettet foranstaltning), Pseudo-R² = 0,370 (anbringelse uden for hjemmet).

* p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001 (tosidet test). Grå felter indikerer, at variabelen ikke er statistisk signifikant på de valgte alfa-niveauer.

Modellerne er estimeret med maximum likelihood, og der er anvendt klyngerobuste standardfejl i signifikansberegningerne, hvor kommunerne udgør klyngerne

Kilde: KORAs beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Bilag 3 Typer af foranstaltninger i analysen

Bilagstabel 3.1 nedenfor angiver typerne af sociale foranstaltninger, som indgår i analysen. I analysen afgrænses sociale foranstaltninger på tre måder. Den første måde er *anbringelser*, som dækker over foranstaltningstype 1 i tabellen. Den anden måde er *individrettede foranstaltninger*, som består af foranstaltningstyperne 1-2 i tabellen. Den tredje og sidste måde er *individ- og familierettede foranstaltninger*, hvilket udgøres af foranstaltningstyperne 1-3 i tabellen.

Bilagstabel 3.1 Typer af foranstaltninger medtaget i analysen

Foranstaltningstype	Lovgrundlag
1. Anbringelser	
Anbringelse med samtykke	§ 52, stk. 1, jf. stk. 3, nr. 7
Anbringelse uden samtykke	§ 58
Ungdomssanktion (straffeloven)	§ 74a
Forlængelse af hjemtagelsesperioden	-
Afsoning (straffefuldbyrdsloven)	§ 78, stk. 2
Varetægtssurrogat (retsplejeloven)	§ 765
Formandsafgørelse	§ 75, stk. 1
2. Individrettede, forebyggende foranstaltninger	
Aflastningsophold for barn/ung med ophold i eget hjem	§ 52.3.5
Personlig rådgiver	-
Behandling af barnets eller den unges problemer	§ 52.3.3
Fast kontaktperson for den unge alene	§ 52.3.6
Formidling af praktikophold til unge hos en offentlig eller privat arbejdsgiver	§ 52.3.8
Tilknytning af koordinator til unge, der er idømt en sanktion	§ 54a
Ungepålæg	§ 57b
Afholdelse af netværkssamråd når en ung under 18 år er mistænkt for at have begået alvorlig kriminalitet. Kommunen skal indkalde den unge, forældremyndighedsindehaveren, eventuelt relevante personer fra netværket og relevante fagpersoner	§ 57c
3. Familierettede foranstaltninger	
Kommunalbestyrelsen skal tilbyde en forebyggende indsats til barnet, den unge eller familien, når det vurderes, at støtte efter nr. 1-4 kan imødekomme barnets eller den unges behov. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde følgende forebyggende indsatser Konsulentbistand, herunder familierettede indsatser	§ 11.3.1
Netværks- eller samtalegrupper	§ 11.3.2
Rådgivning om familieplanlægning	§ 11.3.3
Andre indsatser, der har til formål at forebygge et barns eller en ungs eller familiens vanskeligheder	§ 11.3.4
Økonomisk støtte til fritidsaktiviteter til børn og unge, der har behov for særlig støtte	§ 11.6

Foranstaltningstype	Lovgrundlag
Konsulentbistand med hensyn til barnets eller den unges forhold. Kommunalbestyrelsen kan herunder bestemme, at barnet eller den unge skal søge dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted eller lignende (tekstændring i 2011) Ophold i dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted e.l.	§ 52.3.1
Udgifter i forbindelse med konsulentbistand efter § 11, stk. 3 nr. 1	§ 11.4.1
Praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet	§ 52.3.2
Familiebehandling	§ 52.3.3
Etablering af døgnophold for både forældremyndighed, barnet og andre medlemmer af familien	§ 52.3.4
Etablering af kontaktperson for hele familien	§ 52.3.6
Støtteperson til forældremyndigheden i forbindelse med barnets anbringelse uden for hjemmet	§ 54
Anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og pædagogisk støtte	§ 52.3.9
Økonomisk støtte i henhold til denne paragraf	§ 52a.1.1
Økonomisk støtte til at undgå anbringelse ude for hjemmet eller til at fremskynde hjemgivelse mv.	§ 52a.1.2
Udgifter der kan bidrage til en stabil kontakt mellem forældre og barn under barnets anbringelse uden for hjemmet	§ 52a.1.3
Udgifter i forbindelse med prævention	§ 11.4.2
Forældreoplæg	§ 57a

Note: Medmindre andet er angivet, henfører paragrafferne til Lov om Social Service (serviceloven). Paragrafferne er ikke nødvendigvis gældende i dag, såfremt lovgivningen er ændret siden Danmarks Statistiks opgørelse af foranstaltninger for 2015. For enkelte foranstaltningstyper har det ikke været muligt at anføre lovgrundlaget.

Kilde: Danmarks Statistik.

**Det Nationale Institut
for Kommuner og Regioners
Analyse og Forskning**

Købmagergade 22
1150 København K
E-mail: kora@kora.dk
Telefon: 444 555 00